

Na temelju članka 19. točke 5. Zakona o savjetima mladih („Narodne novine“ broj 41/14) i članka 18. Odluke o osnivanju Savjeta mladih Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 22/14), Savjet mladih Primorsko-goranske županije na 6. sjednici, održanoj dana 29. kolovoza 2019. godine, donio je

Program rada Savjeta mladih Primorsko-goranske županije za 2020. godinu

I. UVODNE NAPOMENE

Savjet mladih Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Savjet) je savjetodavno tijelo Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Skupština) koje je osnovano s ciljem promicanja i zagovaranja prava, potreba i interesa mladih te njihovog aktivnog uključivanja u javni život Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Županija).

U okviru svog djelokruga Savjet raspravlja o pitanjima značajnim za rad Savjeta kao i o pitanjima iz djelokruga rada Skupštine koja su od interesa za mlade te daje mišljenja Skupštini prilikom donošenja različitih akata koji su od značaja za mlade.

Savjet potiče informiranje mladih o svim pitanjima relevantnim za unaprjeđivanje položaja mladih, međusobnu suradnju savjeta mladih u Republici Hrvatskoj te suradnju i razmjenu iskustva s organizacijama civilnoga društva i odgovarajućim tijelima drugih zemalja. Razvoj financijskog okvira provedbe politike za mlade i podrške razvoju organizacija mladih i za mlade te sudjelovanje u programiranju prioriteta natječaja i određivanja kriterija financiranja organizacija mladih i za mlade, jedni su od prioriteta Savjeta.

Savjet će u svome radu ustrajati u tome da se sustavno unaprijedi kvaliteta života mladih na području Županije. Bitni aspekti na koje će Savjet posebice obratiti pažnju su: zdravlje i socijalna politika mladih, obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja te slobodno vrijeme mladih. Savjet će pokušati utvrditi načine na koje je moguće postići sudjelovanje mladih u društvu i rješavati potrebe mladih u kontekstu njihovog razvoja. Sudjelovanje mladih je potrebno zbog stvaranja mreže između generacija, kako bi zajednički mogli razrješavati aktualne probleme, ali i izazove koji ih očekuju u budućnosti. Mladi imaju jedinstvenu priliku da svojim angažmanom daju doprinos u prepoznavanju problema u društvenoj zajednici i pronalaženju rješenja za iste. Potrebno je uključiti mlade u proces odlučivanja i to u svim fazama procesa donošenja odluka, kako bi se iskoristile njihove svježije ideje, ali i kako bi ih se motiviralo da postanu aktivni i odgovorni građani.

Programom rada Savjeta propisuju se i određuju temeljna načela djelovanja i temeljne smjernice budućeg rada te se utvrđuju programske i druge aktivnosti potrebne za njihovo ostvarenje. Rad i djelovanje Savjeta usmjereno je na ostvarenje ciljeva propisanih ovim Programom rada i mora biti u suglasju s njegovim sadržajem.

II. AKTIVNOSTI

Program rada Savjeta mladih Primorsko-goranske županije za 2020. godinu (u daljnjem tekstu: Program) sadrži sljedeće aktivnosti:

1. Suradnja sa Skupštinom, radnim tijelima Skupštine i drugim tijelima Županije, kao i svim tijelima Vlade RH u izradi programa, prijedloga zakona i odluka koje se odnose na mlade,
2. Aktiviranje lokalnih savjeta mladih (općinskih i gradskih) na području Županije,
3. Suradnja s udrugama mladih i udrugama za mlade koje djeluju na području Županije o temama bitnim za mlade,
4. Suradnja sa savjetima mladih u Republici Hrvatskoj i inozemstvu,
5. Upoznavanje učenika srednjih škola i studenata sastavnica Sveučilišta u Rijeci s radom Savjeta,
6. Zdravstvo i socijalna politika mladih,
7. Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja,
8. Suradnja Savjeta s ključnim dionicima u području kulture,
9. Ostale aktivnosti važne za rad Savjeta i poboljšanje položaja mladih u Županiji.

AD.1. Suradnja sa Skupštinom, radnim tijelima Skupštine i drugim tijelima Županije, kao i svim tijelima Vlade RH u izradi programa, prijedloga zakona i odluka koje se odnose na mlade

Savjet će nastaviti kvalitetnu suradnju sa Skupštinom i drugim tijelima Županije, kao i svim tijelima Vlade RH u izradi programa i odluka koje se odnose na mlade. Predlagat će Skupštini donošenje programa, odluka i drugih akata od značenja za unapređivanje položaja mladih na području Županije, te pokretati raspravu o pojedinim pitanjima i predlagati načine njihova rješavanja.

Da bi Savjet mogao provoditi ovaj oblik suradnje sa Skupštinom, tražit će od nadležnih županijskih upravnih tijela potrebne podatke, izvješća i slično.

Ovom aktivnošću Savjet izravno utječe na kreiranje politike za mlade kako u Županiji, tako i u Republici Hrvatskoj. Svojim prijedlozima, istraživanjima, raspravama i kritikom postojećih rješenja Savjet pridonosi stvaranju kvalitetnije regulative koja uređuje područje brige o mladima. Cilj je potaknuti razvoj financijskog okvira provedbe politike za mlade i pružiti podršku razvoju organizacija mladih.

AD.2. Aktiviranje lokalnih savjeta mladih (općinskih i gradskih) na području Županije

Ova aktivnost podrazumijeva redovito održavanje zajedničkih sastanaka svih savjeta mladih koji djeluju na području Županije, s ciljem bolje međusobne suradnje te uključuje organizaciju najmanje jedne konferencije svih savjeta mladih u Županiji. Savjet će nastojati potaknuti pozitivne procese koji bi rezultirali osnivanjem savjeta mladih u svim jedinicama lokalne samouprave na području Županije. Radi postizanja navedenog cilja, Savjet je izradio Strategiju oživljavanja savjeta mladih u jedinicama lokalne samouprave na području Županije.

U Strategiji su predloženi načini rješavanja problema sa kojim su se susretali kako kandidati za članove savjeta mladih, tako i predstavnička tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Između ostalog, održan je sastanak s predstavnicima jedinica lokalnih samouprava s područja Županije koje nemaju formiran savjet mladih na kojem se raspravljalo o proceduralnim mogućnostima osnivanja savjeta mladih te su predloženi načini rješavanja problema s kojim su se susretale jedinice lokalne samouprave, odnosno predstavnička tijela prilikom formiranja savjeta mladih. Kao jedan od glavnih prijedloga je iskorištavanje mogućnosti osnivanja zajedničkog savjeta mladih što je definirano Zakonom o savjetima mladih te aktivnije informiranje mladih o važnosti savjeta kao tijela koje može doprinijeti unaprjeđenju njihovog položaja u društvu. U suradnji sa čelnicima jedinica lokalne samouprave u tim jedinicama održat će se tribine kako bi se informiralo mlade o funkcioniranju savjeta mladih te kako se zainteresirani mogu u njih uključiti.

Od 36 gradova i općina u Primorsko goranskoj županiji osnovano je 10 lokalnih savjeta mladih, dok je prema zadnje dostupnim podacima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (podaci iz 2017. godine) osnovano samo 106 savjeta mladih od 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Republike Hrvatske.

Također, Savjet će nastojati pomoći gradovima i općinama koji su tek osnovali savjete mladih tako da ih upozna s njihovim mogućnostima djelovanja. Cilj nam je pružiti potrebnu podršku savjetima mladih s područja Županije pri obavljanju aktivnosti te ih poticati na rad za dobrobit mladih u Županiji.

AD.3 Suradnja s udrugama mladih i udrugama za mlade koje djeluju na području Županije o temama bitnim za mlade

Prikupljanje mišljenja zainteresirane javnosti za položaj i stanje mladih, udruga mladih i drugih srodnih tema u Županiji, u obliku ulaznih ili povratnih informacija, ključno je za uključivanje mladih u procese donošenja odluka ili utjecanje na lokalne javne politike. Organiziranjem redovitih susreta s mladima iz lokalne zajednice, komunikacijom s njima, poticanjem građanske participativnosti i društvenog angažmana, stvara se ozračje koje osnažuje mlade i njihov položaj u lokalnoj sredini.

Savjet će se aktivno zalagati za stvaranje šire mreže udruga mladih na području Županije te uključivanje što većeg broja dionika iz civilnog sektora u procese donošenja odluka. Otvoreni smo za potencijalnu suradnju sa svim organizacijama civilnog društva u Županiji koji se bave mladima ili se u nekim segmentima svog djelovanja susreću s pitanjima koji su od interesa za mlade te nam je cilj održavanje sastanaka s udrugama mladih radi dobivanja mišljenja u vezi s određenom problematikom mladih u Županiji.

Savjet će inicirati razgovore sa predstavnicima civilnog sektora i jedinica lokalne samouprave u cilju poboljšanja međusobnog dijaloga i postizanja optimalnih rješenja u različitim segmentima života lokalne zajednice.

AD.4 Suradnja s savjetima mladih u Republici Hrvatskoj i inozemstvu

Suradnja sa savjetima mladih u Republici Hrvatskoj kroz sudjelovanje članova savjeta na nacionalnim konferencijama i koordinacijama savjeta mladih na kojima se sastaju predstavnici općinskih, gradskih i županijskih savjeta mladih s područja Republike Hrvatske. Planiramo održati i bilateralne sastanke sa savjetima mladih u sklopu regionalne suradnje. Također, ispitati ćemo mogućnost i suradnje sa savjetima mladih iz susjednih zemalja kako bismo uspostavili i međunarodnu suradnju.

Cilj ovakvih skupova je poticanje mladih na međusobnu suradnju, umrežavanje, razmjenu iskustva te predstavljanje dobrih praksi. Uspostaviti ćemo suradnju s drugim savjetima mladih s kojima će se diskutirati o dobrim praksama, s ciljem umrežavanja, upoznavanja te usvajanja potencijalnih ideja za moguću primjenu u vlastitoj lokalnoj zajednici.

AD.5. Upoznavanje učenika srednjih škola i studenata sastavnica Sveučilišta u Rijeci sa radom Savjeta

Članovi Savjeta aktivno su uključeni u kampanju po srednjim školama i fakultetima na razini Županije kako bi što veći broj mladih upoznali sa radom Savjeta. U dogovoru sa srednjim školama i fakultetima, mladima se putem powerpoint prezentacije, društvenih mreža i medija približava djelokrug rada Savjeta, njegovi članovi, kao i bitne aktivnosti Savjeta. Cilj je održati prezentacije u srednjim školama u sklopu predmeta politika i gospodarstvo kako bi se potakla proaktivnost mladih na način da se aktivno uključe u osmišljavanje, organiziranje i provođenje aktivnosti s ciljem unapređenja položaja mladih u društvu.

AD.6. Zdravstvo i socijalna politika mladih

Budući da je zdrav način života neophodan za očuvanje zdravlja mladih osoba, Savjet će podržati projekte i programe organizacija civilnog društva i ostalih ustanova koje nastoje omogućiti razvoj kvalitetnih zdravstvenih usluga i preventivnih programa za mlade. Mlade ćemo informirati i poticati njihovo uključivanje u takve projekte.

Usvajanjem zdravih navika i aktivnog načina života mladih osigurava se i kvalitetniji životni standard, prevencija ovisnosti i općenito odgovornije ponašanje, pa je mladima potrebna intenzivnija zdravstvena edukacija i savjetovanje. U usvajanju životnih navika osobitu ulogu imaju društveni utjecaji, stoga ih je potrebno konstantno osnaživati u kreiranju zdravije zajednice: osvijestiti ih na rizična zdravstvena ponašanja, poticati ih na odgovornost prema vlastitom zdravlju i zdravlju zajednice, informirati i savjetovati mlade o dostupnim programima te poticati zajednicu na pružanje podrške i pomoći bolesnim mladim osobama. Potrebno je kroz sustave javno zdravstvene zaštite na području Županije omogućiti mladima mogućnost informiranja, ali i pregleda na zarazne spolne bolesti koje često pogađaju mlađu populaciju.

Savjet će aktivno u suradnji s organizacijama civilnog društva i ostalim ustanovama podupirati provedbu programa prevencije nasilja, govora mržnje i zločina iz mržnje mladih i među mladima.

Nadalje, osposobljavanje mladih za tržište rada kroz redovito i neformalno obrazovanje jedan je od osnovnih preduvjeta za ostvarenje gospodarskog razvoja. Razvijanje stručnih znanja i vještina uspješnog poslovanja kod mladih utječe na povećanje njihovih šansi za zapošljavanje, te doprinosi ukupnom društvenom razvoju. Mladi su, kao nositelji novih znanja, te vještine prilagodbe novim tehnologijama, društvena skupina koja jamči višestruki povrat uloženoga. Preduvjet ekonomskog osnaživanja mladih je i razvoj poduzetničkog duha kod mlade generacije. Ovdje se javlja problem nedostatka relevantnih informacija o postojećim poticajnim mjerama, nedostatno kreditiranje poduzetničkih projekata mladih, ali i nedovoljna osviještenost nositelja poticajnih mjera o potrebama mladih kao potencijalnih korisnika tih mjera. Savjet će podržavati aktivnosti institucija u provedbi mjera koje potiču dodatni angažman mladih i sa ciljem stjecanja neformalnih znanja i iskustva radi lakšeg pristupa tržištu rada.

Kao socijalna kategorija mladi spadaju u uzdržavani dio populacije koji vlastitim resursima do završetka školovanja i pronalaska zaposlenja/samozapošljavanja ne može osigurati minimalni životni standard. Pritom posebnu pozornost treba obratiti na mlade s invaliditetom ili nekim drugim oblicima posebnih potreba, kao i ostale koji predstavljaju manjinu u društvu (vjerska, spolna, seksualna, rasna i dr.). Jedan od prioriteta rada Savjeta je zagovaranje politika osamostaljivanja mladih kako bi se smanjio broj mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti koja je ujedno i problem nepovjerenja mladih u institucije te njihovog nezadovoljstva i manjka društveno političke participacije.

AD.7. Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja

Mladi ljudi su često završetkom srednjih škola i fakulteta nedovoljno pripremljeni za tržište rada. Uz formalno, također je bitno naglasiti i postojanje neformalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja koji su komplementarni formalnom obrazovnom procesu, a koji pridonose osobnom i društvenom razvoju mladih. Obrazovanje i usavršavanje mladih ljudi ključ su dugotrajne društvene stabilnosti i ekonomskog napretka. Savjet će organizirati edukativna predavanja i radionice u različitim poljima te pružiti potporu organizacijama civilnog društva koje provode programe/projekte neformalnog obrazovanja usmjerene unapređenju znanja i vještina mladih koji imaju za cilj educiranje i osposobljavanje mladih u području socijalnih, organizacijskih, poduzetničkih vještina te poticanje njihova socijalnog uključivanja koje se ne mogu steći formalnim obrazovnim sustavom.

Obrazovanje provedeno kroz formalne/ neformalne oblike i koncept cjeloživotnog učenja ključ je dugoročne društvene stabilnosti i ekonomskog napretka. Razvitak građanske kompetencije koja pojedincu osigurava uspješno ispunjavanje građanske uloge potrebno je, osim kvalitetnom provedbom građanskog odgoja i obrazovanja i drugih školskih aktivnosti u formalnom odgojno-obrazovnom sustavu, konstantno nadograđivati kvalitetnim izvannastavnim aktivnostima te podupirati neformalne obrazovne programe koje nude organizacije civilnog društva. Nedostatak građanske kompetencije očituje se u stvaranju novih oblika nasilja, stoga je nužno isticati važnost preventivskih programa, pružati potporu organizacijama civilnog društva koje provode neformalne obrazovne programe usmjerene razvoju kulture nenasilja i kulture ljudskih prava, jačati sinergiju javnog i neprofitnog sektora s posebnim naglaskom na neformalno obrazovanje i razvoj područja rada s mladima te poticati raspravu po tim pitanjima.

Jedan od ciljeva je i financijsko obrazovanje kao proces izgradnje kapaciteta kojim pojedinci podižu svoje razumijevanje financijskih proizvoda i sadržaja putem informacija, poučavanja i objektivnih savjeta razvijaju vještine i samopouzdanje, kako bi mogli postati svjesniji financijskih rizika, ali i prilika za informirane odluke, te kako bi znali kome se obratiti za pomoć, izgraditi prikladne stavove i reakcije, a radi poboljšanja svog financijskog položaja i dobrog upravljanja novcem. Svjesni potrebe za edukacijom mladih, ali i ostalih građana u smislu povećanja financijske pismenosti, Savjet će organizirati radionicu za mlade na kojoj će financijski stručnjak obraditi aktualne teme iz financijske kulture.

AD.8. Suradnja savjeta mladih s ključnim dionicima u području kulture

Uzevši u obzir značaj kulture za društvo te inovativni i kreativni potencijal mladih, uključivanje mladih u stvaranje kvalitetnog kulturnog sadržaja te razvijanje ključnih partnerstava između mladih i organizacija u području kulture jedan je od prioriteta Savjeta. Savjet će podržati organizacije civilnog društva, ustanove i obrazovne institucije, koje provode projekte zasnovane na upoznavanju mladih sa kulturnom baštinom te podržati one aktivnosti koje utječu na upoznavanje znamenitosti, povijesti, multikulturalnosti te povećanje valorizacije kulturnog nasljeđa.

Kultura značajno doprinosi formiranju identiteta, osjećaju pripadnosti pojedinaca zajednici i konstrukciji društvenih vrijednosti. Ona nije samo važan aspekt provođenja slobodnog vremena, nego i način djelovanja mladih kao samostalnih aktera u proizvodnji kulturnih sadržaja od interesa za opće i javno dobro. Savjet u tom smislu treba poticati povećanje broja i raznolikosti kulturnih sadržaja, te unapređenje dostupnosti kulturnih sadržaja svim skupinama mladih s posebnim naglaskom na marginalizirane skupine.

AD.9. Ostale aktivnosti važne za rad Savjeta i poboljšanje položaja mladih u Županiji

U svojem će radu Savjet kao i do sada raspravljati o svim pitanjima koja se odnose na problematiku mladih na području Županije, a posebno o onima koji će biti na dnevnom redu Skupštine. O njima će donositi zaključke koji će se upućivati Skupštini. Predstavnici Savjeta će iznositi stavove Savjeta na sjednici Skupštine kada ocijene da se radi o izrazito važnoj temi za mlade.

U planu je izrada promotivnih materijala s ciljem povećanja vidljivosti samog Savjeta kao i izrada promotivnih materijala kod obilježavanja datuma značajnih za mlade u našoj županiji.

Putem internetske stranice, odnosno linka na web stranici Županije, kontinuirano bi se informiralo mlade o svim pitanjima od značaja za unapređivanje položaja mladih, a jednako tako i o radu Savjeta.

Savjet će prema potrebi provoditi i aktivnosti koje nisu izričito navedene u Programu, a za koje smatra da su u određenom trenutku od iznimnog značaja za mlade (npr. organizacija i sudjelovanje na tribinama, radionicama, seminarima, konferencijama i sl.)